

# Kvinnor för fred

*För fred på kvinnors villkor – för fredliga konfliktlösningar  
Information och studier om fredsfrämjande utveckling*

## Vi kampanjar mot världlandsavtalet



Foto: KFF

*Kvinnor för fred anser att det saknas en ordentlig analys av världlandsavtalet. Den 22 mars när propositionen lämnades till riksdagen fanns vi på plats utanför för att protestera.*

**Den 22 mars lämnade regeringen propositionen om världlandsavtalet med Nato till riksdagen. Kvinnor för fred var på plats på Mynttorget och manifesterade mot avtalet tillsammans med Aktionsgruppen Nej till Nato. Talade gjorde bland annat Stefan Lindgren, och Jan Hammarlund sjöng sina kampsånger.**

Kvinnor för Fred och Folkkampanjen mot kärnkraft och kärnvapen genomför just nu en "budkavle" mot världlandsavtalet med Nato. Fram till omröstningen den 25 maj kommer två personer (gärna fler) att vandra fram och tillbaka mellan Riks-

dagshuset och Mynttorget mellan 11.30 och 16.00, så många arbetsdagar som möjligt.

På detta sätt finns "budkavlen" nära riksdagshuset både vid lunchtid och när riksdagsledamöterna slutar arbetsdagen.

Viss rekvisita finns, till exempel en inplastad affisch ("Kan man sälja ett land utan att fråga folket?") och två gula skyltar med svart sorgram (med texterna "Säkerhetspolitisk analys, Vadå?" och "Demokrati, Hejdå!")

Dessutom finns ett hoprullat pappersark med en fredssymbol på insidan. Den ska bäras av de två deltagarna som en budkavle.

Före och efter varje aktionsdag

hämtas och lämnas rekvisitan inne i Klara Kyrka strax innanför dörren efter förrummet direkt till vänster hos vaktmästaren.

Allas engagemang är oerhört värdefullt. Och nödvändigt!

Mycket välkomna!

Kontakt och anmälan:

Karin Utas Carlsson  
karin.utas.carlsson@telia.com  
0760-30 86 00



## Seminarium om säkerhetspolitik

Datum: 23/4 2016  
Tid: 13.00–16.00  
Plats: Sensus, Västra Ågatan 16, Uppsala  
Fri entré

**Välkomna till ett seminarium om svensk säkerhetspolitik med Kvinnor för fred.**

Regeringen har deklarerat att de för en feministisk utrikespolitik. En feministisk utrikespolitik "syftar till att stärka kvinnors rättigheter, öka kvinnors tillgång till resurser och öka kvinnors representation". Vilket också an-

knyter till FN:s resolution 1325 Kvinnor, fred och säkerhet, som säkerhetsrådet antog år 2000.

Kvinnor för Fred välkomnar denna inriktning på utrikespolitiken men vi efterlyser samtidigt en definition på feministisk säkerhetspolitik.

Det finns en allmän tendens att säkerhetspolitik kopplas till militär säkerhet. Regeringen talar om att svensk säkerhet bygger på samarbete med andra länder och då avses i regel de nordiska försvarsmakterna och/eller Nato. I stället för att tala om Sverige som ett militärt alliansfritt land påpekas ständigt att Sverige ska

kunna ta emot stöd såväl militärt som civilt.

Feministisk utrikespolitik borde också innebära att Sverige för en feministisk säkerhetspolitik, men så verkar inte vara fallet. Kvinnor för fred bjuder in till detta seminarium i syfte att belysa olika aspekter av svensk säkerhetspolitik.

Talare är Ingela Mårtensson, KFF, f d riksdagsledamot, Maj Britt Theorin, f d nedrustningsambassadör och Lars Ingelstam, professor emeritus

Det blir också kaffepaus och samtal mellan talarna och publiken.

Vill du bli medlem och stötta fredsarbete och kvinnors rättigheter lokalt och globalt?

Årsavgiften är 170 kronor, som stödmedlem betalar du endast 100 kronor per år.

Sätt in pengarna på plusgirokonto: 439 12 25-2. Glöm inte att ange namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress.

Läs mer om vårt arbete på [www.kvinnorforfred.se](http://www.kvinnorforfred.se).  
Adress: Hammarby allé 93, 4 tr, 120 63 Stockholm  
Telefon & fax: 08-667 97 27, mobil 076-117 97 27  
E-post: [kff@telia.com](mailto:kff@telia.com)

**I ett samarbete med Miljömagasinet ger Kvinnor för fred denna vecka ut sin medlemstidning. Den kommer ut fyra gånger om året. Ansvarig utgivare Sanni Gerstenberg**



Agneta Norberg från Sveriges Fredsråd talade.



På fredagens seminarium talade Seiko Matsuda om kärnkraftsmotståndet i Japan.



På lördagskvällen hölls en fredskonsert med bland annat fantastisk gitarrmusik framförd av Achilles Manialis.

## Vem vet vad om världlandsavtalet?

**Från fredag till söndag i mitten på mars befann sig Kvinnor för fred i Luleå. Tillsammans med Folkkampanjen mot Kärnkraft och kärnvapen, Nej till Nato med flera diskuterade vi säkerhetsfrågor, med Nato och världlandsavtalet i fokus.**

Under helgen togs ett koncentrerat helhetsgrepp kring kärnkraft och kärnvapen. Då Nato är världens största kärnvapenmakt, och Sverige under senare delen av maj månad kommer att rösta om världsstöd till Nato, kom vårt närmande till Nato att vara i fokus. Platsen, Luleå, var vald med tanke på Norrbottens strategiska läge ur geopolitisk synpunkt.

Fredagen den 11 mars var femårsdagen för den pågående kärnkraftskatastrofen i Fukushima. Seiko Matsuda, från Japan och nu boende i Västerbotten, var kvällens huvudtalare. Hennes föredrag "Från Hiroshima till Fukushima" handlade om hennes mors öde och Japans situation i slutet av andra världskriget.

– Om de två atombomberna "Little boy" och "Fat man".

– Om efterkrigstidens förskönlade beskrivning av atomkraften som "Atoms for peace".

– Och om det ökande motståndet mot atomkraften efter Fukushima, dock i närmast total medietyndnad.

### Reclaim the Cape

Elisabeth Holmström, representerande nätverket "Kärnkraftfritt Bottenviken", beskrev det svenska motståndet mot det planerade finska kärnkraftverket Hanhikivi I, endast femton mil öster om Skellefteå.

Det finska motståndet presenterades av Taina Mäntykenttä, som även berättade om

protestveckan 22.4 – 1.5.2016 med arbetsnamnet "Reclaim the Cape". Veckan är en ettårsmanifestation av protestlägrets början och kommer att innehålla seminarier, musik, aktioner, manifestationer med mera.

Lördagen den 12 mars var vårt aktuella världlandsavtal med Nato i fokus. Gatumanifestationen kantades av tydliga och slagfärdiga banderoller och korta, kärnfulla tal hölls av både lokala och nationella talare.

Eftermiddagens seminarium inleddes av Agneta Norberg från Sveriges Fredsråd, som berättade om "installationer för krigsföring i norr".

den sköra svenska fjällvärlden, och dess mål, som man ser i Afghanistan, Irak, Syrien med flera krigsskådeplatser, berörde starkt.

"Ortens patrask" från Kalix avslutade med kraft genom att stämma upp i det svensk-finska motståndet.

På natten mellan lördagen och söndagen genomfördes en aktion, strax utanför Luleå flygplats. Om världlandsstödsavtalet röstas igenom kan området komma att bli Nordens största Natobas. Flygplatsen, som helt ägs av Försvarsmakten, har Europas längsta landningsbana och de flesta flygplan kan landa här.



På gatan i Luleå, mitt bland lördagsshoppande Luleåbor hölls en manifestation mot Nato med både tal och musik.

### Små steg

Andra talare var Stig Henriksson, riksdagsledamot (V) med föredraget "Nato – även små steg leder ibland till undergång" och Ingela Mårtensson, Kvinnor för Fred, som talade om "Sverige och Nato – om de små stegens politik".

Paneldebatten blev dynamisk, då de olika ståndpunkterna tydligt utmejslades.

Dagen avslutades med Konsert för Fred, där behållningen oavkortad kommer att gå till de fredsaktivister som i kommande civila motståndsktioner själva har svårt att betala eventuella böter.

Här inledde Achilles Manialis, klassisk gitarrist från Grekland och Jokkmokk, som spelade "Från Bach till Sydamerika".

Stina Bengs, "Artister för fred", kulade och berättade i toner bland annat om flyktingkatastrofer och deras bakgrund: Kriget.

Ett bildspel om ACE (Arctic Challenge Exercise) som övar i

### Snögrafitti och visor

För att uppmärksamma frågan gjordes snögrafitti med de nästan två meter höga orden "No Nato" i röda, fluorescerande sprayfärger på snövallarna utanför skyddsstängslet. På detta sätt välkomnades den återvändande stora truppen från Luleå/Boden som deltagit i den nyligen avslutade Natoövningen "Cold Response".

Kvinnor för fred frågar sig inför detta närmande mot Nato om den neutralitet som en gång givit Sverige världsrykte verkligen inte är värd ett bättre öde?

Under söndagen höll Kvinnor för Fred sitt årsmöte. Här antogs ett uttalande avseende världlandsavtalet med Nato som du kan läsa här nedanför.

Helgen avrundades med en "Visstuga för fred" under ledning av Stina Bengs.

Text och foto: My Leffler

## Uttalande om världlandsavtalet från Kvinnor för freds årsmöte

Den 22 mars överlämnade regeringen en proposition till riksdagen om godkännande av ett världlandsavtal med Nato. Motiveringen är att Sveriges förmåga att ge och ta emot militärt stöd från Nato vid kris eller krig i Sverige eller i närområdet kommer att underlättas och öka med detta avtal.

Kvinnor för Fred anser att säkerhetspolitiken är en angelägenhet för medborgarna ef-

tersom den är till för att skydda landet och dess befolkning. Det ställer krav på öppen information, vilket inte har förekommit när det gäller världlandsavtalets tillkomst.

Sverige har guldkort i Nato som ett aktivt partnerland. Vårt samarbete med Nato inom Partnerskap för Fred har gradvis utvecklats och fördjupats utan att svenska folket har givit sitt stöd.

Svenska regeringen beslutade redan 2010 om att utveckla världsstöd, vilket riksdagen inte informerats om. Det var först efter regeringens beslut den 26 juni 2014, som det blev officiellt och drygt två månader senare var avtalet undertecknat av överbefälhavaren.

Mitt i sommaren 2015 skickade försvarsdepartementet ut en PM om "Samförståndsavtal med Nato om världsstöd"

till 47 remissinstanser men inte till några organisationer inom fredsrorelsen. Det visar hur nonchalant man ser på frivilliga organisationers engagemang för fred och säkerhet.

Vi anser att hanteringen av världlandsavtalet är odemokratisk då allmänheten inte informerats eller haft möjlighet att sätta sig in i vad det innebär.

Kvinnor för Fred menar att det saknas en konsekvensanalys

av världlandsavtalet när det gäller landets säkerhet. Det är märkligt med tanke på att avtalet handlar om att en kärnvapenallians ska kunna placera högkvarter på svensk mark.

Utifrån dessa skäl – demokratiskt underskott och brist på analys av konsekvenserna för Sveriges säkerhet – anser Kvinnor för Fred att riksdagen bör besluta om återremiss av ärendet.

## Årsmöte i Luleå

Under helgen den 12-13:e mars då Kvinnor för fred befann sig i Luleå hölls också ett Samla/styrelsemöte och ett årsmöte dit alla medlemmar var inbjudna. Närvarade gjorde My Leffler, Ingela Mårtensson, Lena Angviken, Astrid Möller, Gun-Britt Mäkitalo, Edla Lantto, Sylvia Rönn, Benita Eklund, Kersti Ertem, Agneta Norberg, Ingrid Rinman, Eva Jonsson och Kvinnor för freds nyanställda administratör Anna Andersson.

På årsmötet skrevs ett uttalande från KFF mot världslandsavtalet med Nato, som du kan läsa på föregående sida.

– KFF måste bevaka om det sker förändringar kring propositionen om världslandsavtalet, konstaterar Ingela Mårtensson.

I uttalandet trycker Kvinnor för fred på att riksdagen bör besluta om återremiss i ärendet, på grund av demokratiskt underskott och brist på analys av konsekvenserna för Sveriges säkerhet.

Under helgen diskuterades också demonstrationsplaner till den 24:e maj, då riksdagen sannolikt kommer att fatta beslut.

Mötet i Luleå gav en inblick i hur mycket som hänt i föreningen under 2015 och vad som planeras framöver: I lokalföreningarna arbetas det ständigt med namninsamlingen "Nej till världslandsavtalet".

Uppsala lokalförening fick ta emot Uppsala Fredspris "för sin tjänst i fredens, utvecklingens och frihetens namn."

My Leffler informerade om att hon rest till Helsingfors och tillsammans med folkkampanjen mot kärnkraft/kärnvapen, protesterat mot Fortum, för att de gått in i Fennovoimas kärnkraftprojekt. I slutet av oktober gjordes "en inspektion" inne på RFNs robotbas Vidsel, där Europas första stora attackdrönare Neuron testades med vapen för första gången.

Och i vanlig ordning har Kvinnor för fred arrangerat många manifestationer landet över.

Framöver kommer Kvinnor för fred att hålla två seminarier om feministisk säkerhetspolitik. KFF har sökt och beviljats projekt pengar hos Folke Bernadotteakademien, för att göra studier



Foto: Benita Eklund

Här går Kvinnor för fred igenom verksamhetsberättelsen, det hände mycket i föreningen under 2015!

och seminarier i ämnet. Ett seminarium planeras i Uppsala 23 april och ett annat i Göteborg i samband med bokmässan.

I Göteborg har också planeringen påbörjats inför det alternativa Natomötet. KFF kommer

fortsätta uppmärksamma vilka negativa konsekvenser ett godkännande av Världslandsstödet skulle få, samt delta i Nej till Nato-manifestationer och aktioner.

Studiecirklar kommer att pågå i lokalgrupperna kring

Naomi Kleins bok "Det här förändrar allt, kapitalism kontra klimat" och antologin om Sveriges säkerhetspolitik "Bevara alliansfriheten – Nej till Nato-medlemskap".

## Läkare utan gränser i Laholm



Foto: Caroline Holmgren/Laholms Tidning

Katrin Kiswani från Läkare utan gränser berättar om hur kvinnornas position kan stärkas.

**Vi visste att situationen för kvinnor i krigshärjade områden var fruktansvärd men genom Katrin Kiswani som vittne blev det än mer tydligt. Katrin är Läkare utan gränser ordförande sedan 2015. Hon föreläste i Laholm för ett trettiotal besökare på inbjudan av Kvinnor för fred, FN-föreningen och Studieförbundet Vuxenskolan.**

Katrin är utbildad anestesistjuksköterska. 2005 åkte hon ut på

sitt första fältuppdrag, 15 länder har hon besökt sedan dess och varit på 23 olika fältuppdrag, mer än någon annan i organisationen, lägger hon till stolt men med ett skratt.

– När jag är ute på fältet är jag mest samordnare för hela landet, berättar Katrin.

– I Somalia kunde vi inte längre stanna därför att vårdpersonalen blev hotad. Vi bär vår T-shirt med logotyp. Acceptans är vårt vapen och hon fortsätter:

– För Läkare utan gränser är

den medicinska hjälpen lika viktig som den psykosociala. Just när det gäller kvinnor. De hör på grund av sitt kön till de mest sårbara men är otroligt starka genom att ta hand om barn och äldre. Ensamma kvinnor är speciellt utsatta. När de går till någon vattenkälla utanför byn och blir våldtagna av fienden får de inte prata om det. "Jag lyckades rymma", säger flera av kvinnorna. Och då vet vi vad som har hänt.

En våldtagen kvinna blir ut-

stött, förklarar Katrin. Där är psykisk hjälp genom samtal oerhört viktigt.

– I fall av konflikt är det lika många kvinnor som män som flyr inom landet. 2005 i Darfur-Sudan (lika stort som Frankrike!) hamnade vi i en by där 80 procent av invånarna var interna flyktingar. När byar bränns flyr invånarna till andra byar. Hela samhället blir förlamat.

Katrin berättar om många livsfarliga situationer. I Syrien, som hon besökte 2011 och

2013, inrättade de ett sjukhus dolt i en kycklingfarm och med operationssalen skyddad i en grotta. Vattnet transporterades dit med traktorer när inte bomberna föll.

I det av översvämningar drabbade Pakistan 2010, var det kvinnor de lyckades anställa för att dela ut förnödenheter.

– Att stärka kvinnornas roll och position är oerhört viktigt. Det är de som är de mest drabbade i en konflikt.

Sanni Gerstenberg

# På besök i ett flyktingläger

Sylvia Rönn reste för Kvinnor för fred till öknen i sydvästra Algeriet där cirka 150 000 västsaharier lever i flyktingläger. Deras hopp är att en dag kunna flytta tillbaka till ett självständigt Västsahara.

Det kom en förfrågan till Kommittén för Västsaharas kvinnor, där Kvinnor för Fred ingår, att göra något för kvinnorna i en av de wilayer (byar) som lägren består av. Kommittén sökte och fick projektmedel från Svenska Institutet för att arbeta fram idéer om hur kvinnorna skulle kunna använda media och nå ut till yttervärlden och även hitta sysselsättningar som kunde ge lite inkomst.

I februari reste vi ner till lägren för att hålla en workshop tillsammans med kvinnorna i wilayan Dahkla. Denna by är den mest avlägsna och ligger cirka 15 mil från resten av lägren. Vi samlades i byns kvinnocentrum, en byggnad med en vacker rundad

inngång med olika rum runt om. Cirka 25 kvinnor deltog, många av dem aktiva i den lokala kvinnoorganisationen.

Mötet inleddes med en introduktion av kvinnoorganisationens ordförande. Hon gjorde en sammanfattning av kvinnornas situation under tiden i lägren och urskiljde tre perioder.

Första decenniet efter flykten 1975-85 gällde det först och främst att överleva, skaffa mat och vatten, ordna tält och så småningom enkla hus, ordna sjukvård och skolor för barnen.

Nästa period, 1985-96, började kvinnorna organisera sig. Den första kongressen var 1985. Så småningom började de rikta in sig på att delta politiskt, ta kontakt med organisationer i omvärlden och föra ut sina frågor.



Vi samlades i byns kvinnocentrum. Cirka 25 kvinnor deltog, många av dem aktiva i den lokala kvinnoorganisationen.

Vid de diskussioner som följde kom det fram åtskilliga förslag om vad de vill ha hjälp att genomföra. Det handlade bland annat om att kunna kommunicera med omvärlden med hjälp av radio och internet, att ta upp olika hantverk som sömnad, bakning och tillverkning av tvål. För alla dessa saker

behövs hjälpmedel och utbildning. Eftersom västsaharierna har en bakgrund som nomader där djurhållningen är en viktig del av försörjningen finns det gammal kunskap om att garva och tillvarata djurhudar. Tyvärr tas inte skinnen tillvara från de getter som idag finns i lägren. Moderna, icke giftiga metoder för att garva skinn efterfrågas. Det finns alltså gott underlag för att gå vidare med fortsatta projekt.

De vi träffade, både från kvinnoorganisationen och vid andra studiebesök, kände förstas till

att Sverige inte kommer att erkänna Västsahara för närvarande och beklagade detta starkt. På AFAPREDESA, en organisation för mänskliga rättigheter och återförening av anhöriga, påpekade man till exempel att regeringens utredare inte hade kontaktat något av de länder som har erkänt Västsahara vid sin kartläggning.

Livet i lägren är många gånger svårt men vi upplevde att hoppet och önskan om att återvända till ett självständigt Västsahara kändes mycket levande.

Text och foto: Sylvia Rönn



Livet i lägren kan vara isolerat och ibland enahanda.

## Ninna Widstrand 1931-2016

Den 4 april avled Ninna Widstrand. Ännu den 30 mars hade hon skickat ett mejl om att Anker Jørgensen gått bort. Som dansk statsminister (S) (1975-82) hade han gett sitt stöd till det svenska kärnkraftsmotståndet. Nu finns hon själv inte längre.

Ninna var präglad av andra världskriget. Som barn upp-

levde hon ankomsten av de vita bussarna där den polsktalande modern hjälpte till.

Fred, miljö och kärnkrafts- och kärnvapenmotstånd gick i varandra för henne. Hon hörde till dem som bildade Kvinnor för fred (1978) där hon var aktiv i många år.

Barsebäckmarschen medarrangerade hon. Ninna var också med och organiserade den Stora fredsresan i mitten av 1980-talet då 106 regeringar besöktes som skulle ge sitt svar om bland annat avveckling av kärnvapen. När hon tog initiativ till Miljöbib-

lioteket i Lund 1990 satt hon också i Folkkampanjen mot kärnkraft och kärnvapens riksstyrelse. Hon var alltid påläst, orädd och obekvämt. När ESS, European Spallation Source, den radioaktiva anläggningen mitt i Lund planerades opponerade sig miljörörelsen. Ninna blev FMKK:s representant 2008.

Nu är Ninna inte längre med i matchen, men hon ville att den spelades vidare, skrev hennes son Staffan Widstrand. Hennes klarsynthet och hennes styrka inspirerar och förpliktar oss.

Sanni Gerstenberg

Foto: Staffan Widstrand



### Kvinnor för fred

- Bildades 1978 och är partipolitiskt och religiöst obunden.
- Anordnar kunskapsseminarier om bland annat kärnvapen, vapenexport och kränkningar av mänskliga rättigheter.
- Ger ut rapporter, böcker och häften.
- Påverkar regerings- och riksdagspolitiker genom uppvaktningar och skrivelser.
- Har planerat och deltagit i flera stora internationella fredsmarscher och kvinnokonferenser
- Arrangerar och deltar i demonstrationer.
- Håller i internationella kvinnoprojekt för fred och demokratisering i Israel/Palestina, Irakiska Kurdistan och Västsahara.
- Samarbetar med KFF i Norden, Nederländerna och Schweiz.
- Arbetar aktivt för FN:s resolution 1325 – för att öka kvinnors deltagande i konfliktförebyggande och fredsbevarande arbete.
- Stöder OSSE:s arbete med konfliktlösning utan vapen.
- Stöder organisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld.

Kvinnor  
för fred

Säger ja till en vapenfri värld

Säger ja till provstopp och nej till kärnvapen

Säger ja till demokrati och fred

Säger ja till omställning av militär verksamhet till civil

[www.kvinnorforfred.se](http://www.kvinnorforfred.se)